

An © 2016 Gannas

Kan rag Kernow

Tom O'Reilly ha'n Swaggers (skeusenn a-ugh) a waynyas an kesstrif hevlina hag a vydh kannasow rag Kernow yn Kesstrif Keskeltek 2016 yn Iwerdhon.

An gan 'Lugh Glow' a veu skrifys gans Tom a-dro dhe vynnans kales den bal yn Kernow ha treyls dhe Gernewek gans Ken George (geryow folenn 2). Y hyllir klewes an gan der *YouTube*.

Ombroforyon sewen yn kesstrif Iyennek Holyer an Gov 2015. Pella derivadow a-dro dhe'n kesstrif 2016 a-dhiworth: g.parrv33@btinternet.com

Kowethas an Yeth
Kernewek
a'n jeves niver nowydh
pellgowser:
07821 782493

An Gannas niver 472 mis-Ebrel
2016 dyllys gans © Kowethas an
Yeth Kernewek ISSN 1472 705X

**Kan rag Kernow
Lugh Glow**

Wel, ottomma hwedhel a oberwas,
dewdhorn 'vel glow mar dhu
a gnia dhe-ves y enev
a-woeles yn bal du.

Y vorthol ow kronkya, y dhornow bryw,
ow pasa doust ha most
y hwitha an tanyow y'n fogow;
y bystik a vydh an kost.

Ha ny dheu dhe wels namoy
Na, ny dheu dhe wels namoy

Lugh glow, lugh glow
Ple'th esos sy?

Lugh glow, lugh glow

Osta bodhar dhe gri dha flogh?
Osta bodhar dhe gri dha flogh?

Gans pigel ha gans pal y'n tewolgow
ny yll ev gweles mann
herdhys war-nans yn esow tewl
dhe omladh 'th yw re wann.

An tardrans heb hedhi o pub-dydh oll
y groghen skaldys yw;
bysies skav heb hunros yns;
ny anell ev hwath yn fyw

Dhe'n hwedhel nyns eus diwedh
hag edhomm men na ve
'th yw kolonn drogh gans keyn kromm
ha nyns eus tokyn tre.

Preder yn skeus a jynnji
a'n tarosvannow down;
dhe'n re yn fyw keffrys dhe'n jydh
dre hulla a wra own.

**Kesva an Taves Kernewek
Apposyansow**

Is-kessedhek Apposyansow Kesva an
Taves Kernewek (**Tony Hak, Wella
Brown, Ken George, Maureen Pierce,
Polin Prys, Graham Saudercock hag
Esmee Tackley**) a omvetyas yn Essa
dhe'n 10^{ves} a vis-Hwevrer.

Unn profyans yw trelya apposyans
an 4^a gradh may fydh res gorthybi yn
Kernewek yn rann an Paper II.

Yma govynn 2 yn Paper II a-dro dhe
Lyenn Arnowydh ha'n tybyans profys,
ow talleth yn apposyans 2018, yw bos
an govynn yn Kernewek ha gorthyp an
studhyer dhe vos skrifys yn Kernewek
ynwedh. A'n 25 merk, 20 vydh rag
syntas an gorthyp gans 5 merk keworrys
herwydh nivel an Kernewek.

Martesen govynnnow erell y'n Paper
ma a vydh gwrys ha gorthybys yn
Kernewek y'n termyn a dheu.

Da via gans an Gesva klewes
tybyansow diskadoryon ha studhyoryon
keffrys.

argemmy:

Radyo an Gernewegva

Radyo an Gernewegva yw towlenn
radyo yn Kernewek pub seythun; restrys
yw gans Matthew Clarke ha dell leverir
yth yw an gwella ilow ha kows y'gan
taves kernewek. Y hyllir goslowes orth:

www.anradyo.com

Lugh Glow: diworth an Kembrek *Lluch Glo*

Marow yw ow Mestres

Kan Vretonek,
trelyes gans Mick Paynter

My a'm beus neb unn fenten
A-berth kernik ow jardin.
Eno'fydhav kevys,
Adhia'n nos bys ha'n myttin.
Ynno y'm bydh kevys
Ha tristhes ha gans galar,
Tybi a'm mestres vy
Yw gyllys glan dhe'n dor.

Marow yw ow Mestres.
Ha marow yw goeth oll,
Marow ow flesour vy
Hag ow govenek oll.
Bykken ny via tybys
Na dhothya Mernans,
Dhe danna dhiwortiv vy

Ow herensa hweg.
Deus paynys a'n bys ma
Fusilyow ha kylllyi.
Fisten mar pleg genowgh
Gorfenna dydhyow vy.
Fisten, mar pleg genowgh,
Gorfenn y'm bywnans vy
Puptra yw mas y'n bys oll,
Ow herensa hweg.

Hwarvos a wra genev,
Avel gans neb marghador
A'm beus neb gorhel bras
Rag goelya hag war an mor.
Gwrys ganso y vyaj eev,
Bys ha'n porth a joy,
may tothya dhe'n finwedh
Hag ena peryshya.

Lyther a Alban

a-dhiworth Yowann Byghan
(agan kesskriifer arbennik albanek)

Dargenvas an Brahan

Aswonny's yn ta yw an dargenvas
Nostradamus (1503-1566), mes yma
dargenvas albanek aswonny's fest yn ta
ynwedh. Coinneach Odhar Fiosaiche
(Kenneth Gorm an Dargenvas, po *The
Brahan Seer*) a veu genys y'n bluw Uig
war Leòdhas (Lewis) dhe dhalleth an
seytegves kansblydhen, gwas dhe'n teyly
krev ha rych Seaforth.

Herwydh an henhwedhel, yth esa
mamm Coinneach ow pugelya pan welas
hi boekka gwynn hag a dhehweli dh'y
vedh.

'Hedh pols!' yn medh an venyn
golonnek. 'Kyns mos y'n bedh arta,
lavar dhymm piw os ta.'

'Pennsevigas an Norgagh ov, mes yth
esov a'm growedh omma yn Alban wosa
beudhi,' a worthybis an boekka gwynn.
'A venyn hardh, ty a wra kavoes men
byghan glas, ena y'n logh. Ro e dhe'th

vab Coinneach, ha gans an men ev a wra gweles ha dargana pub tra oll y'n bys.'

Ha gans an men glas, hag o men pur goynt gans toll kylgheyk ynno, Coinneach a dhallathas dargana dhe'n werin ha dhe'n bennsevigeth. Ev a dheuth ha bos fest gerys-da, ha Syrr Walter Scott ha Syrr Humphry Davy ynter y gryjygyon a-wosa. Ottomma nebes a'y dharganow:

'Neb dydh y hwra gorholyon goelya a-dhelegh dhe Bheinn Tomnahurich.' Skornydow o an dhargan ma pan wrug Coinneach hy leverel. Yma an Abhainn Nis (an Avon Ness) ow resek a-dherag Beinn Tomnahurich. Byttegyns, wosa drehevians an Caledonian Canal, lemmyn an gorholyon a woel a-dhelegh an vre.

'Y teu an jydh may hwra an teylu MacCoinneach a Fairburn kelli aga thiredhow oll, ha bugh a wra dineythi yn Tour Fairburn.' Dhe wir, an teylu a dheuth ha bos pur voghosek, ha devnydhyys o aga hastell avel gwithva rag goera. Y'n vlydhen 1851, bugh a yskynnas bys dhe soler an tour ha dineythi ena. Yth esa an vugh ha'y leugh y'n tour neb pypm dydh, termyn hir lowr rag aga bos gwelys gans lies den, ha'n dhargan afiys.

'Kyns boghes henedhow, Chyf an Cleann MacCoinneach (Kordh MacKenzie) a vydh den bodhar hag avlavar. Y hwra merwel oll y vebyon kyns ev dhe verwel. Wosa henna, maghtheth a wra dos a'n Duryen¹ rag ombrofya avel Chyf, mes hi a wra ladha

hy hwerik hy honan ha perthi meth veur.'

Troha diwedh an seytegves kansblydhen, Francis Seaforth a dheuth ha bos penn an Cleann MacCoinneach. Bodhar hag avlavar o. Yth esa peswar mab dhodho, mes pub huni anedha a verwis kyns ev dhe verwel. Ytho, y vyrgh Mary, hag o lemmyn heres an teylu, a dheuth tre a-dhiworth Eynda, mes y feu droglamm: ha hi ow lewya kocha-hoba, hi a dhomhwelas an kocha ha ladha hy hwoer vyghan.

'Pan vydh pypm pons dres Abhainn Nis, y fydh terroes dres oll an bys. Pan vydh naw pons ena, y fydh tan euthyk bras y'n mor.' Y feu drehevys an pypmes pons mis-Est 1939, ha mis-Gwynngala 1939 y tallathas Nessa Bresel an Norvys. Y feu drehevys an nawves pons y'n vlydhen 1987, ha mis-Gortheren 1988 y feu distruys dre dan an soler-oyl² Piper Alpha y'n Mor Kledh, ha 167 den marow.

Coinneach y honan a verwis dre dan. An Arloedhes Seaforth a wovynnas orth an dargenyas, mar kodhya ev gweles fatell o gans an Arloedh Seaforth, hag esa yn Paris y'n eur na.

'Ya,' yn medh Coinneach, 'my a wel y vos pur lowen, fest meri.'

'Fatell wodhes ta y dhe vos mar lowen?'

'Wel, a Arloedhes,' yn medh Coinneach, ow lagatta der an toll y'n men glas, 'otta ev gans gwedrennas gwin da, ha gans y gares teg rybtho.'

An Arloedhes Seaforth a worhemmynnas chek pyg, hag y feu an

¹ po an Howldrehevel; y'n GM yn-dann 'dhuryen'.
Kembrek 'dwyrain'

² soler-oyl, oil rig/platform

dargenyas anfeusik leskys dhe Benntir Chanonry, ogas dhe Fortrose, le may 'ma y'n jydh hedhyw men-kov dhodho.

Galow an Dus Vyghan gans Mary Sutcliffe

Treylys hag amendys dhiworth *'Walking through Cornish Folklore'* gans Margaret Caine hag Alan Gorton, dyllys gans *Cotswold Quality (Leisure) Ltd 2005.*

Unn jydh yn mis-Kevardhu, bagas a stenorion re vetsa yn tavern dhe solempnya aga huntelles blydhenyek, pan govhens i aga fondyer, Sen Pyran. Splann o an goen ha wosa i oll dhe dhybri hag eva fest yn ta, moyha a'n bagas o pur lowenek.

Unn den, Yowann y hanow, a driga yn Logsulyen. Nyns o pell dhe gerdhes dhe-dre hag ev a dhiberthas a-dreus an goenyow skeusek. A-dhesempis ev a glewas ilow hudel; ena ev a welas golowys splann ow terlenti oll a-dro ha routhow bras a dus vyghan ow tonsya war an mynkek.

Skruthys o Yowann, mes an dus vyghan a dheuth dhodho ha'y

dhynnerghi. I a vynnas ev dhe dhos gansa y'n dons, mes nervus o ev ha dalleteh poenya a-ves. Byttegyns, medhow ha dyegrys, yn skon ny wodhva Yowann le mayth esa y ji. Ev a sevis, penndegys. Mes ena ev a glewas garm an dus vyghan, 'Ho hag a-ves dhe dreth Porth.'

Heb prederi, Yowann a armas ynwedh, 'Ho hag a-ves dhe dreth Porth.'

Kettoeth ha'n ger, ev a omgavas war dewes yn Porth.

Ena an dus vyghan a warias nebes mynysennow ha donsya oll a-dro dhe Yowann. A-dhesempis, i a grias, 'Ho hag a-ves dhe ji Skwier Tremayne.'

Yowann a dhasleveris an keth geryow; yn unn lamma, ev a sevis yn dorgell lenwys a gorev ha gwin. Yth esa an dhorgell yn Heligenn. Yn delit, Yowann a dhallathas sampla nebes botellow. Yn skon, ny allas ev gwitha igor y dhwelagas. Ytho yth esa ev yn kosk pan esa an nessa garm, 'Ho hag a-ves dhe dreth Porth,' ha gyllys glan o an dus vyghan.

Yowann a goskas bys y'n myttin. Ena an boteller a'n kavas ow trebuchya yn mysk an balyeryow ha'y dhraylya dhe'n mester. Ny grysis Skwier Tremayne y dherivas tervyskys yn kever spyrysyon; ytho y feu ev dannvenys dhe brison rag ladrans. Wosa henna ev a veu kemmerys dhe'n breuslys yn Bosvenegh rag bos kregys.

Dydh y gregyans a dheuth. Yth esa bush bras ow kortos a-dherag an prison yn Bosvenegh.

Pan esa Yowann ow sevel ryb an krogbrenn, furv vyghan a herdhyas der

an bush war-tu ha Yowann. Yn lev gluw a aswonnis ev hi a grias, ‘Ho hag a-ves dhe dreth Porth.’ Yowann a dhasleveris an keth geryow.

A-dhesempis ev eth mes a wel an kroger, an breusyas ha’n withysi gres. An bush a sevis yn taw, yn marth – ha diswaytyans.

Mestresik Marbel
gans Jowann Richards

An kevres ma a veu dyllys yn kynsa yn An Gannas yn 2011 hag a-wosa gans Kowethas an Yeth Kernewek. Jowann Richards a verwis yn 2005 ha kemmyrna dhyn pals a hwedhlow.

**4 - Mestresik
Marbel ha’n
Yalghlader**

‘Ytho, Mestresik Marbel, ty a wel ow hudynn,’ re lavarsa Mester Angov. Mester Angov o kentrevak an venyn goth, ha rewler an worvarghas y’n dre. ‘Martesen ty a yll ow gweres,’ a besyas ev, nebes troblys. ‘Dell hevel yma nebonan ow yalghladra diworth prenoryon y’gan gwerthji. Hag i ow tos dhe’n dylva, i a wra kavoes bos gyllys aga arghans.’

‘Wel, Mester Angov,’ a leveris Mestresik Marbel, ‘a ny wruss’ta mos dhe’n kreslu yn kever an dra?’

‘Na wrug, Mestresik Marbel,’ yn-medh ev. ‘Nyns ov vy sur yn tien bos an yalghlader ow ladra y’n gwerthji, hag

ynwedh, ny vynnnav tenna avisysans drog a’n par na. Lemmy’n my a woer dha vos skentel yn kever digelmi drogoberow.’

‘Wel, Mester Angov,’ a worthybis Mestresik Marbel, ‘henn yw pur hegar, mes nyns ov vy sur bos henna gwir. Byttegyns, my a wra assaya dha weres mar kallav.’

‘Pur dha, Mestresik Marbel, pur dha. Sur ov vy ty dhe seweni.’

An nessa dydh, yth eth Mestresik Marbel dhe’n worvarghas vras y’n dre. Dell o usadow, hi a wre mos dhe’n gwerthji byghan ogas dh’y chi kyn leveri dhedhi hy hentrevoges, Beth Pollrudh, bos an prisyow isella y’n worvarghas. Mes lemmy’n Mestresik Marbel re wrussa omwiska yn hy hatt nesa-gwella ha’y manegow nesa-gwella ha kemmeres an kytrrin dhe’n worvarghas. Ena, hi eth poran dhe borth an genwerthoryon, ha wosa gwitha nag esa denvyth orth hy gweles, hi eth dres an daras yn-dann gel.

A-berth y’n drehevyans, Mestresik Marbel eth dhe soedhva an rewler, ha knoukya orth an daras. Mester Angov a igoras an daras, ow minhwerthin. Y’n soedhva, Mestresik Marbel a leveris dhodho, ‘Mester Angov, hemm yw an pyth a vynnnav orthis y wul . . .’

Wosa termyn berr, Mestresik Marbel a asas soedhva an rewler ha mos yn-mes a’n drehevyans unnweyth arta, yn-dann gel arta, heb mar. Yth esa rol-wara y’n eyl dorn ha hi a synsi notenn arghans ugens peuns yn hy ben.

Hi eth dhe borth a-rag an worvarghas ha mos dres an darasow-omvovya. Nyns o hi sur hi dhe drestya taklow arnowydh a’n par na, mes hi a guntellas hy

lostennow a-dro dhedhi gans rach, ha fyski kyns an darasow dhe dhegea warnedhi.

Y'n gwerthji, Mestresik Marbel a dhallathas kerdhes oll a-dro. Hi a gemmeras kanstell, ha gasa dhe goedha hy arghans war an leur ha hi ow kul henna. Prener arall a gemmeras an notenn yn-bann ha ri an arghans arta dhedhi. 'Meur ras, meur ras,' a leveris Mestresik Marbel, ha gorra an notenn yn hy foket gans meur a rach. Ena, hi a dhallathas kuntell gwara diworth an estyllennow - amanyynn, oyow, keus, kyfeyth . . .

Y'n kynsa, ny hwarva travyyh. Mestresik Marbel a wandras a-dro y'n gwerthji, ow hwilas neppyth omma, ow kemmeres neppyth yn-bann ena, ha hwithra gwara nowydh. Yn sur, yth esa y'n worvarghas dewis brassa a wara ages an dewis yn hy gwerthji byghan. Gwara a bris isella ynwedh, mes, wel, nyns esa y'n gwerthji bras an keth kolonnekter, martesen. Wosa termyn berr, yth esa hi ow yeuni warlergh lev ha minhwarth an spiser koth Mester Trevisek ha'y weresores vyghan, Deirdrie.

Mes nyns o henna an termyn dhe vos hirethek; yth esa lemmyn hwel dhe wul. 'Na vydh mar wokki, Maria Marbel,' a hwystras hi dh'y honan. 'Res yw dhis difuna.'

Y'n pols na, yth esa 'krakk!' pur ogas dhedhi ha kri ughel 'Dar! Re'n Jowl!'

Nyns o Mestresik Marbel sowdhenys heb mar. Hi a omdreylyas yn skav hag ena yth esa benyn, an notenn ugens peuns yntra hy bysyes. Mes nyns o henna oll; an notenn o tekkys yn fast orth

hy bysyes dre vaglenn-logos! Apert o bos galar yn hy bysyes.

'Ogh! Mowes truan!' a grias Mestresik Marbel. 'Ass en vy dibreder, ow kasa maglenn-logos settys y'm poket!' Ha kyns bos galloes dhe'n venyn yowynk gul travyth ken, hi re bia fyskys dhe soedhva gynweres.

Ena, yth esa an rewler ha gwithyas-diogoleth, ha kamera ganso. An gwithyas a gemmeras nebes skeusennow a'n venyn, hag ena an vaglenn a veu kemmerys diworth hy bysyes.

'A vynn'ta gelwel an kreslu, syrr?' a wovynnas an den.

An rewler a omdreylyas troha Mestresik Marbel. 'A vynn'ta gul henna, Mestresik Marbel?' a wovynnas ev. 'Diworth dha boket yth o may hwrug hi ladra an arghans.'

'Na vynnav,' a worthybis Mestresik Marbel. 'Yma genes dustuni lowr a'n drogober lemmyn, ha skeusennow a'n dhrogoberores hy honan, ha'n preydh yn hy dorn. Martesen hi re dhyskas hy dyskans.' Hi a viras orth an venyn yowynk neb esa owth omglewes pur ownekhes. 'My a drest yndella,' yn-medh hi dhedhi.

Mester Angov a omdreylyas troha'n venyn yowynk. 'Ke dhe-ves lemmyn,' yn-medh ev. 'Pur feusik os ta, an dro ma.' Nyns o res leverel henna arta. Gylls o hi kepar ha konin ow mos tre, ha lowarn war y lerghe.

'Meur ras dhis,' yn-medh an rewler dhe Vestresik Marbel. 'My a wodhya ty dhe seweni. Tybyans pur dha o henna. Maglenn-logos y'th poket, yn tevri!' Ev a gemmeras yn-bann an notenn ugens peuns re bia darbarys ganso gans an

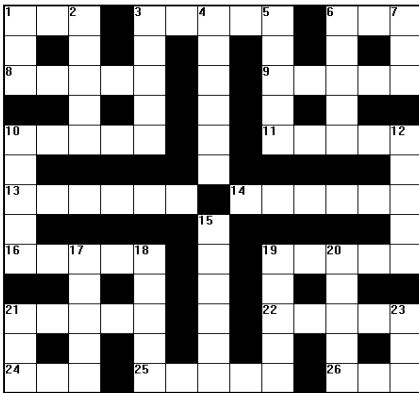
vaglenn-logos. ‘Yth esa an notenn ma y’th poket, Mestresik Marbel. Martesen ty a dal gwitha an arghans ma avel ro byghan. Hag ynwedh, kemmer an gwara usi y’th kanstell. Nyns eus hwans dhis a’n vaglenn-logos ynwedh? Honna a yll kachya logos pur vras dell hevel!’

- gans trelyans (3)
- 25. An mis ma (5)
- 26. ... yw henna tek! (3)

war-nans:

- 1. Kres (BM 2499) (3)
- 2. Hewel (5)
- 3. Sywya (5)
- 4. Rann gales an korf (6)
- 5. Post tredanek (5)
- 6. *Gul*, kynsa person (5)
- 7. ‘A Jowann’ yn medhons-i, ‘yma kales ... *dhyn*’ (JCH 30) (3)
- 10. Pur vyghan (5)
- 12. Gweres (5)
- 15. Den yowynk (6)
- 17. Gul war-lergh arghadow (5)
- 18. Afina (5)
- 19. Pur dhrog (5)
- 20. Gul drog (5)
- 21. Hwar (3)
- 23. Vil (3)

Krowseryow
gans Ray Edwards

argemmyñ:
Gwerthji Kernewek

a-dreus:

- 1. Neppyth pur dhrog (3)
- 3. A-dhesempis (5)
- 6. Toell (3)
- 8. Uskis (5)
- 9. Liw owr (5)
- 10. Dos erbynn (5)
- 11. Yeth (5)
- 13. Hwansek dhe dhybri (6)
- 14. Dregynn (6)
- 16. Goethus (5)
- 19. Kantol (5)
- 21. Fia (5)
- 22. Neb a with daves po gwarthek (5)
- 24. *Bos*, amser moy es perfeyth,

Keskewsel, 24 Plen an Varghas, Ryskammel, PL32 ☎ 01840 211725 (dyghtyer Jerri Jeffries).

www.keskewsel.com

An Nowodhow

Nowodhow berr yn Kernewek yw dyllys gans Radyo Kernow dhe 5 eur dy’Sul. Geryow an dowlenn a yll bos redys diworth gwiasva Kowethas an Yeth Kernewek:

www.cornish-language.org

Servis Eglos dydhyasow avisys

An Revrond Chenon Jane Kneebone a dhannvon kedhlow a-dro dhe servisyow a dheu:

an 3^a a vis-Ebrel, Eglos Krowenna, Servis Pask, ‘Pask Byghan’;

an 8^{ves} a vis-Me Eglos Hellys, Servis awos Sen Mighal, Gwithyas Kernow

Pella derivadow a-dhiworth:

Rev Chenon Jane Kneebone

☎ 01637 873135

☎ 07966 703924

janekneebone@gmail.com

Krowseryow gans Ray Edwards

Gorthyow dhe'n
krowseryow mis-Meurth

Nawbedrek

A yll'ta dismygi an ger a naw lytherenn? Py lies ger a moy es 3 lytherenn a yll'ta kavoes, res yw dhis devnydhyia pub lytherenn unnweyth yn pub ger ha res yw dhis devnydhyia an lytherenn yn kres an pedrek yn pub ger.

R	S	E
Y	L	T
H	A	W

Gorthyp mis-Meurth: **kasworhel**

derivas wask an Orsedh Lyver Nowydh

Dy'goel Sen Pyran dhe'n 5^{es} a vis-Meurth, lyver nowydh a veu lonchys dhe Gowethas Rygbi Kammbronn gans kyns Bardh Meur, Jori Ansell, ha ganso Ann Trevenen Jenkin ha Dr Stephen Gadd (skeusenn folenn 12) re obersa yn fen dhe bareusi an dyllans ma.

An lyver, dyllys gans Gorsedh Kernow ha Kesva an Taves Kernewek, yw gelwys '*Scryfer: Robert Victor Walling, Bard and Journalist 1895-1976*'.

R.V. Walling, genys yn 1895, *o souder, prydydh, jornalyas ha skriker* re bia goliys yn Pow Frynk yn Kynsa Bresel an Norvys (1914-1918) hag yth esa a'y wrowedh yn klavji ow studhya Kernewek hag ow skrifa y'gan yeth ni.

Lyver-termyn a holyas a-dhiworto – martesen an kynsa yn Kernewek –

gelwys An *Houlsedhas*, (An Howlsedhes) ha dyllys yn kehevelenep³ dhe'n kynsa prys lemmyn gans trelyans dhe Sowsnek war-barth ha notennow ha'y vywskrif⁴. Ny veu gwelys seulabrys gans an bys ledanna.

Gareth Parry, Kaderyer Kessedhek Kovskrifennow ha Dyllansow an Orsedh, a gampoellas bos hemma dyllans splann ha dynyansek. Yma kemmys devnydh ynno nag o aswonny gans lies ahanan kyns. Ev a leveris ynwedh y vos fest lowen y fydh kavadow dhe Gernewgoryon erell ha skoloryon akademek keltiek a-hys an bys. Heb dout yth yw dyllans a vydh an Orsedh ha'n Gesva goethus anodho.

Y hyllir prena an lyver yn furvas A5 gans nebes lymnansow yn liw keffrys ha skeusennow yn gwynn ha du diworth gwiasva Gorsedh Kernow

www.gorserdkernow.org.uk

po diworth Skrifennyas Kesva an Taves Kernewek:

Maureen Pierce, 16 Trelawney Road,
Kelliwik, Kernow PL17 7EE.

An kost yw £9.99 + lytherdoll. (kostow gans lytherdoll: Ruvaneth Unys £11.50; Europa £15.00; rannow erell an bys £17.50) po diworth Ann Trevenen Jenkin, a yll profya pella kedhlow,

pellgowser@btinternet.com

po ☎ 01736 850332.

Kesva an Taves Kernewek Yeth ha Gerva

Yn kuntelles kessedhek an Gesva yth esa govynn mars yw kevys yn Kernewek yn gwiryonedh, kynth hol martesen an Kembrek, lavarow kepar ha: 'yma anwoes warnav'.

Polin Prys, esel an kessedhek, a hwithras an hendekstow ha kavoes an ensamplow ma a-dro dhe gleves:

Rag leverel dha vos klav, y hyllir gul devnydh a onan a'n lavarow dell syw:

1. gans 'y'm beus':

ha kleves seson

mara'n jevydh lel Grystyon BM1000

Mar kodhons dhymm leverel

bos neb gweres diogel

orth an kleves **a'm beus vy**. BM1384

2. gans 'yma dhe':

Lader kleves **dhymm yma**,

a vydh gelwys an seson. BM680

dhodho yma kleves bras. PC1647

3. gans 'war':

Res o dhodho diskwedhes

Dhe'n pur draytours y dhiwla

Warnedha gwelsons kleves PAA 157

4. gans 'yma yn':

Yma kleves y'm bodi. OM2146

³ kehevelenep.g.facsimile

⁴ bywskrif, m +ow,biography

Yn ow fas kleves **yma**,
Yn-medh an gov, 'Kleves bras BM737

Eus y'm diwla devedhys. PAA 156

Yn ow fas koedhys **yma**
kleves euthyk, ny'm kar den. BM728

na nyns **esa ynno** gwannegredh na
kleves TH f2a

An moyha devnydhys yw niver 4.
Nyns eus marnas 1 ensampel hepken a
niver 3.

Ytho:

my a'm beu anwoes, po
yma anwoes dhymm, po
yma anwoes warnav, po
yma anwoes ynnov.

Kamp Hav Kernewek

Chons rag tus yowynk 13-16 bloedh:
towlenn 10 dydh yw tewlys rag mis-
Gortheren 2016 rag diskudha ha
kevranna yeth ha gonisogeth kernewek
ha bretonek.

Tus sewen a vydh dewisys yn
Tewynn Bleutri dhe'n 9^{ves} a vis-Ebrel
mes an jydh degea yw an 31^{ens} a vis-
Meurth (an avisyans a dheuth re
dhiwedhes rag An Gannas Meurth,
soweth)

An kamp a vydh restrys gans Konsel
Kernow ha Konsel Ranndirel Penn an
Bys (Penn ar Bed/Finisterre, Breten
Vyghan.

Pella derivadow a-dhiworth Soedhva
an Kaderyer, Konsel Kernow, Lys
Kernow, Fordh Treyew, TR1 3AY.

Bardhonek: An Silli treyllys gans Tony Snell

Notenn an tryelyer: Hemm yw treylians
'L'Anguilla' gans Eugenio Montale, bardh
italek, meur y vri. Lies treylians re beu gwrys
yn Sowsnek ha yethow erell.

An sylli, Seyren slynk hy gis
a voryow yeyn a wayv an Baltek
rag hedhes agan moryow ni,
ha 'gan heylow, ha 'gan dowrow,
hag a dhehwel yn downder, yn-dann lett
an liv,

a-dhia skorrenn yn streth hag ena
a-dhia woverik dhe wythenn voenhys
byth moy aberveth, byth moy yn kolonn
an krag, ow sidhla
dre strethigow a leys bys unn jydh
unn dewynn yw degheysys a-dhia
gestenwydh

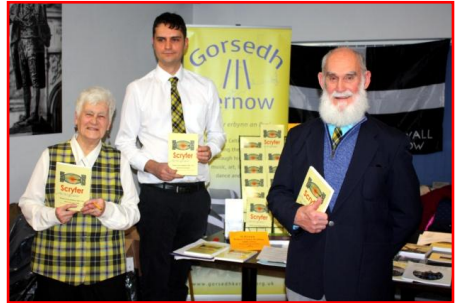
hag enowi hy gwenel yn pollow stronk,
y'n savnow ow tiyskynna
a'n Appennino bys dhe'n Romagna;
an sylli, faglenn, fust leven,
sethan kerensa y'n nor
le may hwra 'gan keynansow,
po strethow deseghys tanek a led dhe-dre
dhe baradisow a welsowas;
an enev gwyrdd hag a hwila
bywnans yn le ma nag eus
saw knias a drethes hag ynyalder;
an elvenn hag a lever
y talleth puptra pan hevel puptra
goleskys: kyfyon stag yn kagal;
an kammneves berr, gevelles
dhe'n huni desedhys yntra vlew dha
lagas

gwres dhe lentrei gwyrgh yn mysk
mebyon
a dus, livys y'th leys, a ny yllydh
hy degemmeres yn hwoer dhis?

Gorsedh Kernow

Gwarnyans Gorsedh 2016 a vydh synsys dhe Lannaghevrان (Sen Keverne) dy'Sadorn an 16^{ves} a vis-Ebrel 2016, ow talleth dhe 10.30, hembrenkys gans an Bardh Meur, Dr. Merv Davey. Pella derivadow a dhiworth gwasva an Orsedh.

An Orsedh hy honan a vydh synsys dohajydhweyth y'n keth tyller ma dy'Sadorn an 3^a a vis-Gwynngala hevlyna (pella derivadow dhe holya keffrys ha nowodhow an Esedhvos 2016).

Ann Trevenen Jenkin, Dr Stephen Gadd ha Jori Ansell dhe lonch an lyver nowydh dhe Gammbronn (derivas folemnaw naw ha deg)

Lannaghevrان

An Gannas 2016

An Gannas 2016

An Gannas yw dyllys pub mis gans Kowethas an Yeth Kernewek. An Skrifennyas yw Tim Hambly, 12 Stret an Duk, Lannstefan Wartha, Kernow, PL15 8HD ☎ 01566 773716:

skrifennyas@btinternet.com

Pennskrifery An Gannas yw Graham Sandercock hag yw lowen dhe dhegemmeres erthyglow ha skeusennow dhe vos dyllys:

grahamsandercock@blueyonder.co.uk